

Schooluitval aanpakken? Onderwijs op de zorgboerderij werkt.

Schooluitval is een nog steeds groeiend probleem in onze samenleving. Steeds meer kinderen vallen uit in het reguliere onderwijs. Op een onderwijs-zorgboerderij vinden zij een plek waar leren wél lukt, waarna school ook weer in beeld komt.

De afgelopen twee jaar is onderzocht wat het effect is van onderwijs op de zorgboerderij.

Iedereen binnenboord door de inzet van de groene leeromgeving

Uit het onderzoek blijkt dat er bij de leerlingen sprake is van complexe problematiek van vaak langdurige aard.

Federatie
**Landbouw
en Zorg**

Hieruit blijkt dat 80% van de onderzochte groep leerlingen via onderwijs op de zorgboerderij weer teruggaat naar school. Zie ook het **Factsheet** (de samenvatting).

Het doel van dit onderzoek, uitgevoerd door *Wageningen University & Research*, *Radboud Universiteit*, *Praktikon* en *Kohnstamm Instituut*, was na te gaan op welke manier onderwijszorgboerderijen bijdragen aan het verder voorkomen van uitval en het bieden van een gunstiger toekomstperspectief aan risicoleerlingen. *Eleven Floowers Foundation*, *NRO* en *Fonds Landbouw en Zorg* droegen financieel bij.

Concreet volgden de onderzoekers de afgelopen 2 jaar de ontwikkeling van 56 leerlingen op 11 onderwijs-zorgboerderijen via vragenlijsten en ze interviewden 21 leerlingen en hun ouders en leerkrachten over de werkzame elementen bij het onderwijs op de boerderij.

- Bijna 75% van de leerlingen zat thuis.
- Bijna 60% heeft een grote leerachterstand op de basisvaardigheden lezen, spellen en rekenen.
- 70% kent tekortschietende executieve functies, zoals:
 - grote prikkelgevoeligheid
 - geringe emotieregulatie
 - weinig taakgerichtheid.
- Leerkrachten en ouders zien bij ruim 66% van de leerlingen duidelijke problemen in het sociaal-emotioneel functioneren.
- Voor het merendeel zijn dit internaliserende problemen zoals teruggetrokken gedrag en depressie.

Scan de QR-code voor
meer informatie over
onderwijs-zorgboerderijen

80% keert terug naar school

Het positieve nieuws is, dat uit het onderzoek blijkt dat onderwijs aanbieden op de zorgboerderij helpt: 80% van de leerlingen gaat weer terug naar school. Met name de executieve functies verbeteren en de sociaal-emotionele problemen nemen af tijdens de periode op de onderwijs-zorgboerderij. Hierdoor kan een leerling weer tot leren komen.

Wat volgens het onderzoek werkt is de combinatie van een niet-schoolse groene omgeving en een pedagogische en didactische aanpak met veel aandacht voor iedere leerling, waarbij hij of zij zich veilig en gehoord en gezien voelt. Daarnaast is de afwisseling tussen school- en boerderij-activiteiten helpend, zoals omgang met dieren en buiten zijn.

Jezelf leren kennen

De pedagogische aanpak is erop gericht dat een leerling zichzelf leert kennen, leert begrijpen hoe zijn/haar gedrag op anderen overkomt, en dat hij of zij handvatten krijgt om ander gedrag aan te leren.

Onderzoeksleider **Jan Hassink** van *Wageningen University & Research* blikt tevreden terug:

De didactische aanpak kenmerkt zich door aansluiting bij ieders niveau en het zetten van kleine stapjes.

Er worden dagelijks individuele doelen gesteld, die ook worden geëvalueerd. Hierbij krijgen leerlingen veel positieve feedback en complimenten. Dit alles leidt tot een beter zelfinzicht, een betere werkhouding, meer zelfvertrouwen en uiteindelijk tot persoonlijke groei.

Vervolgonderzoek: positieve effecten op lange termijn

In een vervolgonderzoek zijn leerlingen na het verlaten van de onderwijs zorgboerderij nog een jaar gevolgd. Daaruit blijkt dat het effect van hun periode op de onderwijs-zorgboerderij langjarig is.

Een ruime meerderheid volgt nog steeds regulier of speciaal onderwijs, een minderheidsdeel volgt onderwijs op de zorgboerderij of leert via een ander zorgarrangement. Vier procent zit thuis.

Bijna tweederde ontvangt een vorm van jeugdhulp. Dit duidt erop dat het een kwetsbare groep kinderen blijft, die evenwel met deze ondersteuning voor het merendeel niet uitvalt uit het onderwijs.

“HET IS MOOI OM TE ZIEN HOE BETROKKEN EN PROFESSIONEEL ER OP DE ONDERWIJSZORGBOERDERIJEN WORDT GEWERKT. LEERLINGEN DIE WAREN UITGEVALLEN KRIJGEN WEER TOEKOMSTPERSPECTIEF.”